

digt, otte i alt, hvoraf et par stykker er ret så gode.

Finn H. Lauridsen

Viggo Thirup: *I Blichers Fodspor*. (Blichermuseet i Herning, 1975). 63 s.

Basis for Thirups bog er to farvediasse-rier, der følger Blichers liv og digterværk over barndom og ungdom til manddom. Hovedteksten er kommentarer til sort-hvide gengivelser af billederne suppleret med undervisningsforslag. Den topogra-fiske rækkefølge er anskuet ved en kort-skitse over ca. 130 km, der giver mulig-hed for en pilgrimsrejse i egnene omkring Herning og sydvest for Viborg. Endelig rummer bogen syv karakteristiske Bli-cherdigte – også med kommentarer. Dig-tene er indsunget på bånd af Randers Realskoles kor; båndet, og i øvrigt også digtene, kan købes særskilt.

Det er en morsom idé, som er forløst med både smag og følsomhed, og den må kunne interessere mange andre end de lærere og skoleelever, den egentlig er møntet på.

Finn H. Lauridsen

Vald. Andersen: *Bække Sogn II*. (Udgi- vet af Historisk Udvalg for Bække Sogn, 1973). 201 s.

Efter at John Kvists Bække Sogn fra 1936 i længere tid havde været udsolgt, blev det i 1969 besluttet, at bogen skulle gen-udgives – enten omarbejdet og udvidet med en fremstilling af tiden ca. 1936–70 eller i uændret skikkelse. Resultatet blev det sidste: et fototeknisk optryk – og dertil et selvstændigt bind for den nyeste tid, som det historiske udvalg overlod til Vald. Andersen at skrive. Vald. Ander- sen havde i mange år været lærer i sognet.

I det store og hele fortsættes de tradi- tionelle sognehistoriske emner kronolo- gisk efter Kvist; men i enkelte af dem: skolen, fattigforsorg m.fl. gribes lidt til-

bage i tiden – dels for at skabe baggrund, dels for at bringe detaljer, der ikke tidli- gere har været fremme. Sidste kapitel, »Fra rettens protokoller«, er dog helt »påklistet«. De små historier hører hjemme i en amtsårbogs »Småstykker«.

Ved anlægget af Troldhede-Kolding- Vejen jernbanen i 1917 havde Bække ven- tet en stationsbykarriere efter den model, der kendes så mange steder fra. Det fik sognet og byen ikke. Vald. Andersen føl- ger udviklingen gennem arkivet fra Bor- ger- og Håndværkerforeningen, der var oprettet 1916. Foreningen tegnede i mangt og meget det, der skete, og rub og stub synes at være taget med – også »det uendeligt små« som telefon hele døgnet, post to gange daglig (det er sikkert op- høret), udflugt for de gamle, juletræ og granguirlander. Og alligevel er det ikke uden kulturhistorisk interesse at kunne tidsfæste disse ting, som ellers ingen note- rer ned.

Omkring en fjerdedel af bogen optages af et ejendomsregister, der her erstatter den sædvanlige gårdhistorie. Det er na- turligvis alt for meget at bruge på et stof, der lige så let kunne udnyttes på sognear- kivet; men næsten alle forfattere påstår – og vist med rette – at deres lokale læsere elsker det og sluger det.

Speciel for Bækkeegnen var den tørve- industri, som under 2. verdenskrig fik så stor betydning. Alene i en enkelt mose var der hele 25 værker, hvortil kom ad- skillige andre i andre moser. Der blev i krigsårene produceret 35.000 tons tørv; men de satte sig i det store og hele ingen »gyldne spor« i sognet, skriver Vald. Andersen.

Bogen er velforsynet med gode bil- leder, den har kildefortegnelse og regi- ster, og det er rart at se, at en kommune har haft lyst til at lade sin nyeste historie behandle. I den forbindelse er det vel karakteristisk, at *det* blev besluttet året før den store kommunesammenlægning. I kapitlet om besættelsen hedder det:

»Også i Bække var der en mindre gruppe modstandsfolk. Om gruppens indsats under krigen kan intet her oplyses«. Det lyder lidt mystisk; men der har været nok at skrive om endda.

Finn H. Lauridsen

Gunnar Sandfeld: *Skoleliv i Søllerød*. Et stykke af den danske landsbyskoles historie i 19. århundrede. (Særtryk af Søllerødbogen 1975, udgivet af Historisk-topografisk Selskab for Søllerød Kommune, 1976). 130 s., 38,50 kr.

Denne – af format lille – bog har en kompliceret forhistorie, som kan følges i Søllerødbogen 1976, s. 133ff. Det er nok den »lokaleste« i Gunnar Sandfelds forfatterskab – med de bizarre lærere, de mere eller mindre dygtige lærere, den fedtede kommunalbestyrelse, de små lønninger og de dårlige skolebygninger, som kendes fra snart sagt alle egne af landet.

Sandfeld ville dog ikke have været sig selv, hvis han ikke havde krydret dette traditionelle stof med sin sjældne fortælleevne, sin sans for menneskers noder og unoder og sin forståelse for tingenes sammenhæng. Bogen står udmærket som en type på den almindelige udvikling i forrige århundrede. Den indbragte i øvrigt sin forfatter en særlig udsat pris fra Søllerød Kommune, en pris, som også var kommunens højst berettigede kvittering for det store arbejde, han i de senere år, især med sine »billedbøger med tekster«, har udført for den.

Finn H. Lauridsen

Ole Hertz: *Ikerasårssuk. En boplads i Vestgrønland*. Nationalmuseet, 1977. 152 s.

Publikationen er led i Nationalmuseets serie om landsbysamfund rundt om i verden. Indtil nu er der udkommet 4 bøger om landsbyer i Sydamerika, Asien, Vest Samoa og vort eget Christiania i Køben-

havn. Efter den foreliggende at dømme henvender serien sig til et meget bredt publikum. Sproget er ligefremt dagligsprog næsten helt rensat for fagudtryk, lige som egentlige analyser er undgået. Billedstoffet, der udgøres af – formentlig forfatterens egne – fortræffelige fotografier, dominerer fremstillingen. Det svarer meget godt til teksten, der er en omhyggelig registrering af, hvad forfatteren under et års ophold 1971/72 blandt bopladsens halvthundrede beboere har iagttaget, og hvad de har fortalt ham. Som vel naturligt for en etnograf gøres der meget ud af beskrivelsen af fangstteknikken. Selv om forfatterens varme hjerte for små samfund nok skinner igennem i bogen, så resumerer han meget nøgternt, at »det er en romantisk forestilling at tro, at bygdelivet er uden problemer og tragedier« (s. 152), og forholdet til byerne er »nærmest en form for symbiose – ingen af partierne kan i dag undvære hinanden« (s. 148).

På grund af forfatterens egen tilbageholdenhed i kommentarer lykkes det ham at overbevise læserne om, at her har vi et autentisk udtryk for en bopladsbefolknings egen oplevelse af deres tilværelse, så hele bogen fremstår som en i ord og billeder lettilgængelig troværdig beskrivelse af, at sådan var det altså på det sted på det tidspunkt.

Den vil nok gøre bedst fyldest i 8.-10. klassernes orienteringsfag og kan vel også med udbytte inddrages på HF og gymnasieniveauet.

Axel Kjær Sørensen

Karl Weigand: *Flensburg Atlas*. Die Stadt Flensburg in der deutsch-dänischen Grenzregion in Geschichte und Gegenwart. (Gesellschaft für Flensburger Stadtgeschichte, Schriften Nr. 27, 1978). 12 s. og 64 plancher.

Dette Flensborgatlas er det fjerde og sidste bind af et byhistorisk samleværk, der indledtes 1966 med en byhistorie, og 1972 fulgtes op af et uddybende bind supple-